

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : : 202. szám. : : : :

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár negyedévre belföldön Dinár, külföldre 18 Dinár, Amerikába 20 Dinár. Hirdetési ár □ cm.-kér szövegközt és nyílt 1.50 Dinár, rendes 1. Din., apróhirdetés 0. Din. és az illeték. Több szórínél engedmény

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. július 29.

31. Szám.

Közutak, forgalom.

Irta: PREK MÓRIC.

A világháború után a gazdasági viszonyok teljesen megváltoztak mindenhol. A közlekedés és forgalom rendjében is nagy eltolódások léptek fel s mivel a vasut építés terén, meg általában a vasuti üzemben visszaesés mutatkozott, a megnövekedett forgalom a közutakra lett áthelyezve. Az automobil ipar ugyszolván pillanatok alatt fejlődött oly nagygyá, ahogy azt az egyre növekedő igények megkívánták. Nagyon természetes, hogy az automobillal lebonyolított forgalom a közutakkal szemben szintén támasztott súlyos igényeket s a közutak karbantartásának egészen más irányt szabott.

Dacára annak, hogy a közlekedés tetemesen felélénkült s a forgalom minden minőségben és minden irányban igen tekintélyesen fellendült, a haladás terén közutaink nem követték az időközintő szavát s minőség, — használhatóság tekintetében akárhány helyen még a békebeli állapotban is alul maradtak.

Utak karbantartására, utépitésére igen sok helyen csak kevés, — a legtöbb helyen pedig semmi gondot nem fordítottak s azért látjuk azt a szomorú helyzetet sok alkalommal, hogy az utak elkátyusodtak, — gyakran éppen ott, — ahol a használat és a forgalom folytán jó, — erős, szilárd uttestre van szükség.

Most nem az ország dolgival vesződünk; prekmurjeiek lévén, — haza beszélünk! Söpörjünk a saját házuk előtt! Minő nálunk a helyzet?

A kereskedelem, az üzlet, a forgalom ma bekukkant a legkisebb községbe, faluba is. Hoz valamit a számunkra, amire szükségünk van, de el is viszi a fölöslegünket, az eladó portékánkat. Ma ez az élet, — másképen ez nem lehet. Föltétlenül szükséges tehát, hogy a községeket, a falvakat mindenütt egy jó karban tartott ut kösse össze, melyen a forgalom s ma már az autóforgalom akadálytalanul lebonyolítható legyen.

POLITIKAI ÉLET.

Francia-román-lengyel katonai egyezmény van készülben, amelyről most tárgyalnak Párisban katonai szakemberek. Az egyezmény célja az lesz, hogy ezek az országok egymást tehermentesítsék vagy segítsék különböző háborúk esetén. Így német lengyel háború esetén Románia köteles Lengyelországot segíteni meghatározott számú haderővel.

Orosz-lengyel háború esetén ismét más vonalon segítené Románia Lengyelországot. Viszont magyar-román, vagy bolgár-román háború esetén Lengyelország fedezné Romániát a szükséges vonalakon. Tehát az ezen államok között fönnálló szövetség így bővül ki katonai egyezményre is.

Igy fog aztán bekapcsolódni minden falu az életbe s ebből kiszámíthatatlan haszna lesz mindenkinek.

Máma a községek belsejét megközelíteni s a falvakon átkelni, átutazni pláne autóval, — egészen speciális kérdés. Községeink legtöbbjeinek csak egy rendes utcája van, de sajnos, legtöbbször ez is igen sok kívánnivalót hagy maga után. Mert nézzük csak, hogy megy ennek az uccának a kezelése?

Ezen az egy utcán bonyolódik le minden forgalom. Mikor eljön a tavaszi utjavítás ideje, akkor az uttest melletti árkokat, kikaparják, de úgy, hogy lefaragják az uttestet s a hulladék átcsúszik a *fundusra*. Ahol kerítést kell javítani, ott meg a renoválás már az uttestre esik, hogy a *fundus* egy kicsit ezzel is bővüljön. Így szűkül az utca évről-évre úgy, hogy az eredeti szélességnek néhol már a fele sincs meg, éppen esetleg a veszedelmes kanyarodóknál. Micsoda helytelen dolog ez?

Pedig az ilyen átcsönkítésnek, — utrongálásnak a község a saját hatáskörében is elejét vehetné, mert az előjáróságoknak ez nemcsak joga, hanem kötelessége is.

A háború ellenes Kellogg paktum aláírása ünnepélyesen fog megtörténi Párisban, de csak majd akkor, ha már majd valamennyi válasz jegyzék megérkezik. Legujabban Olaszország, Anglia és Japán küldték el Kelloggnek válaszigyzékeiket. Ha majd az aláírás megtörtént, akkor a világ valamennyi nemzetét felfogják szólítani, hogy csatlakozzék a szerződéshez.

Erről a paktumról csak annyit lehet tudni, hogy békét akar s eltörölni örökre a háborút. Többet erről senki sem tud, mert a jegyzék váltások nem árulnak el semmit sem. Hogy aztán szerte a világban mindent lehet látni és tapasztalni, az minden csak nem a béke állandó megvalósulásának előjele.

Az utak javítását megnehezíti még az adminisztráció nehézsége is. A lakosság a közigazgatás intézkedéseit nem respektálja; — még a legszelebb utakon is mindig ugyanazt a kérelynyomot használja, a vizek, pocsóták levezetéséről nem gondoskodik, a gyalogosok utját felvágja.

Ha valahol utépitésről, utjavításról van szó, akkor kezdődik a Pityi Palkozás. Ahelyett, hogy a szakértőket, meg a hatóságokat támogatnák akkor, amikor azok jóindulatot mutatnak; — egyesek mindenféle éretlen, alapítalan, ok nélküli, fölösleges beavatkozásokkal hátráltatják a dolgot s ezzel csak a köznek okoznak kiszámíthatatlan károkat.

Elég sajnos, hogy a hatóságok az ilyen fogadatián prókátorok beavatkozásával még foglalkoznak is!

Egyszerűsített adminisztrációt kérünk, hogy az erő kifejtés gátolva ne legyen, hogy minden szabály végre legyen hajtva, — akkor lesz eredmény, lesznek jó utak, könnyű közlekedés és hasznos hajtó forgalom.

Végül ajánlanánk községeinknek az utjavító gépek beszerzését, melyekkel úgy a dülő utakat, mint a kiépítetlen utcákat olcsón, jól és gyorsan meglehet javítani.

Lehet, hogy a jó szándék megvan talán éppen az Egyesült Államokban, de hogy Európába valóra válik-e a béke paktum azt senki sem tudja.

(Igaza va Lloyd Georganal Minden háború ellenes szerződés komedia a fegyverkezés korlátozása nélkül. Fegyver nélkül lehet embereket pusztítani! Sz **Mexikóban vères politikai merényletet követtek** A köztársaság ujonnan választott elnökét Obregon tábornokot egy banketten öt revolverlövéllyel megölték. A gyilkosság San-Angoloban történt egy kisebb város éttermében, ahol Obregon tiszteletére banket volt. A gyilkos, kineve Escapulárió, fotóriportörnek adta ki magát s e cimén az elnökhöz férközve közvetlen közelből lövöldözött rá. Az elnök gépkocsin elszállították, de közben meghalt.

A gyilkost a tömeg késekkel és törökkel úgy össze szurkálta hogy a kórházba való szállítása közben az is meghalt. Mexikóban attól tartanak, hogy még több ilyen merénylet lesz a kormánynak az egyháziakkal követett politikája miatt.

Magyarország nem nyugszik bele az optánspernek a Népszövetség napirendjéről való levételébe. Chamberlain a napokban kijelentette, hogy a Népszövetség az optánsper befejezettek tekinti. Ezzel szemben Bethlen gróf magyar miniszterelnök kijelentette, hogy a Népszövetség júniusi határozatát nem tekinti véglegesnek, csak halasztónak. A Népszövetség köteles a Románia által visszavont birát helyettesíteni s ha ezt a kívánságát a Népszövetség nem teljesíti, akkor felborít minden morális alapot, amelyen a Népszövetség áll. Ha mégis az ügyet végleg befejezettek mondanák ki, akkor Magyarország a maga részéről kénytelen volna levonni minden konzekvenciát, mert beigazolást nyerene, hogy az írott szerződések csak akkor érvényesek, ha azok a győzők javára szolgálnak, de akkor nem, mikor a legyőzöttek érdekeiről van szó. Magyarország jogaitól el nem áll, — mert azt a trianoni szerződés biztosítja.

A magyar kormány jegyzetét adott Romániához, hogy segyen sem vezethet az ajánlat megegyezésre, ehelyett a román kormánynak azt az ajánlatot adta, hogy bocsátkozzanak egy-egy között közvetlen tárgyalásba s a magyar kormány hajlandó az közvetítőképen egy semleges népszövetségi tanács tagot elfogadni.

Bulgária és Görögország között igen komoly bajok vannak. A bolgár kormány elrenelte, hogy görög állampolgárokat nem szabad bolgár területre épni fa- és vízszükséglet ellátása céljából. A rendelet ellen véőket a helyszínen azonnal agyonövik. Ezzel megszűnik ott a teljes határforgalom.

Az olasz-magyar szerződés megállapodásait az olaszok aláírták és ezzel őket azonnal érvénybe léptették.

Politikai szemle.

Az országnak új kormánya még nincsen. Hadzsics tábornok, akit Őfelsége a kormányalakítással megbízott, még mindig és nem tudott eredményt elérni, ezért megbízatását a koronának hét-főn adta vissza. Hadzsics tábornok egy neutrális, vagyis egy teljesen párton kívüli kormány megalakításán fáradozott, mely kormánynak tagjai egyik párthoz sem tartoznának és egyik pártnak a befolyása alatt sem állanának. Ilyen értelemben tárgyalt tehát Hadzsics tábornok szerb, horvát és szlovén igen előkelő állású férfakkal, de megállapodásra jutnia nem sikerült.

Krasszin.

„Krasszin” neve egy hajónak, amelyet ma világszerte emlegetnek s amelyről hálással fog megemlékezni minden idők utleiró krónikása, mert a „Krasszin” egészen önzetlenül olyan feladatra vállalkozott, amelynek megoldásával az egész világ csodálatát és elismerését kiérdemelte.

A legnagyobb orosz jég-törő hajó a tízezer tonnás Krasszin, amely hatalmas méretű felszereléssel s szörnyű erejével 30—40 méteres jégfalakat tud áttörni. Az orosz szovjet kormány, amidőn nyilván való lett Nobile tábornok Itália nevű léghajójának az északi jégvidéken történt katasztrófája, azonnal utasította a Krasszin kapitányát, hogy kellő felszereléssel induljon el a szerencsétlenül járt északsarki expedíció tagjainak felkeresésére és megmentésére.

Ma már tudvalevő, hogy a mentésre minden lehetséges móddal és eszközökkel igen sokan vállalkoztak, de oly hatalmas erővel s oly valószínű kilátásokkal senki sem fáradozhatott a megmentésben, mint a Krasszin. A Maligin nevű orosz hajó is kutat az északi jégvidéken a még hiányzókat, de mivel nem olyan hatalmas erejű, mint a Krasszin, tehát nem is tud oly eredményesen dolgozni, — mint a nagyobbik társa.

Ma már tudjuk, hogy mikor az Itália hátsó részén megsérült, igen nagy gázmennyiséget vesztett, ami már katasztrófával fenyegetett s ezen

Hét-főn más irányt vett hirtelen a politika, mert Hadzsics tábornok visszaadta a mandátumát. Tettét azzal indokolja, hogy a miniszter jelölt urak azt költötték ki, hogy a kormány választási, tehát a választásokat okvetlenül ki fogják írni, holott a feladatomban éppen az ellenkezője volt.

Korosec Antont bizta meg Ő Felsége a kormány alakításával. Az új kormány megszületését szerdára csütörtökre várták. A négyes koalícióval munka kormány alakításra lett felhívva Korosec. A horvátok Korosec ellen vannak, mert ő is a választások ellen van. Érdeklődéssel várjuk a fejleményeket, bár biztosak vagyunk benne, hogy jó eredmény így sem remélhető.

Radics István a vizsgálat kiterjesztését követeli a radikális klub képviselői ellen s főleg azok ellen, akik az ő elme állapotának megvizsgálását kérték.

Elsőrendű üzletemberek lehetnek a vasutnál avagy jól nézünk ki a doklezsovjei fürdővel.

A vasuti megálló helyről azt a szomorú hírt adjuk:

1.) hogy az 1790 dinárunkért még ma sem csinálják a megálló helyet alkalmassá, hogy ott rendesen le- és felszállni lehessen,

2.) hogy a vonat csak egy hónapra át jul. 28.-tól aug. 31.-ig fog megállni a vasuti hid (északi) innenső vége előtti őrháznál,

3.) hogy nem mindenik vonat áll meg, hanem csak a M. Szobotáról 14:15 órakor induló és a 20:18 órakor M. Szobotára érkező,

4.) hogy csak akkor állanak meg a vonatok, ha szép idő van,

5.) hogy a vasut nemhogy árenda-áreményben részesítene a melegségtől az egyetlen fürdőre alkalmas vízbe a Murába menekülőket, ellenkezőleg félárú jegy helyett, mert egy kilométerrel veébb van a doklezsovjei állomástól a hid, Verzsejig kell megfizetni az utazást. Hét dinár helyett tessék 11 dinárt fizetni az egy kilométeres utért személyenként. Ezen áremelkedés 4—5 tagú családnál 20 dinár különbözetet jelent a családapának. Ez elég szép összeg már egy-egy alkalomkor, hát még, ha 20—30-szor szükséges a fürdés. A szegényebb embernek lehetetlenné lesz téve a fürdés, a gazdag meg ugyis a tengerre megy. Így tehát a közegészségügy nincsen egy csepp sem alátámasztva, sőt ellenkezőleg.

Én azt ajánlom, kérjük vissza a pénzünket és maradjon minden a régi módon! Ugysem kapunk érte semmit.

Majdnem elfelejtettem megemlíteni, hogy akik a fürdő helyre váltják jegyüket, kötelesek retur jegyet egyszerűsággal váltani. Tehát ha nyilna alkalma valakinek auton haza utazni a retour jegyet annak kell eladni, aki Doklezsovjén szállt ki és kedve kerekedik a híd-től haza utazni, hogy a gyalogolástól ki ne melegedjék; ha lesz rá vevő!

Segítségére a jégkárosultaknak!

A m. szobotai járási főnök július 12.-i keltezéssel a következő 4956/5 számú körrendeletet adta ki:

nem tudtak segíteni s a baj, a szerencsétlenség a sűrű ködben bekövetkezett. Az Itáliáról levált a gondola s a vezérrel együtt leszállt kilenc ember, míg a többi hét óva rüpillt az ismeretlen megsommisülésbe s tüzhalált szenvedtek az elégett léghajón.

Nobile sátorát csinált a jégben embereivel s mivel rádió készüléke volt, sikerült érintkezésbe lépnie azokkal, akik az ő megmentésükre mentek. A kutatások folytán végre Lundberg, norvég pilóta meglelte Nobile sátrát, élelmet, megymást vitt oda s végre magát Nobilet is elhozta az uszó jégtábláról, amelyen a sátor állt. Lundberg azután ismételtelen elment menteni a sátorhoz, de oly szerencsétlenül szállt le, hogy újból felszállani nem bírt s maga is a jégtábla foglya lett. Most tehát még az ő sorsa is szaporította az aggodalmakat. Lundberget azonban egyik repülő bajtársa Schuberg hadnagy megmentette, csak a repülőgép maradt a jégben.

Már most csak a Viglieri csoport maradt vörös sátorban — Viglieri olasz tengerész hadnagy vezetése alatt, — s mivel ezek rádió útján összeköttetésben voltak a Krasszinnal, egyedül csak ebben bíztak, mint életük megmentőjében. A Viglieri csoport, — annak dacára, hogy Lundberg igen sokat segített rajtuk, s tulajdonképpen ő volt az első életmentőjük, — most már igen sutyos helyzetbe jutott, hogy attól kellett tartani, hogy a vízbe süllyednek és meg-

fuladnak. Végre is a Krasszin, már az utolsó percekben annyira megközelítette a jégtáblát, hogy a szerencsétleneket felvehette f délzetére. Ezek a szegények már teljesen oda voltak, mondhatni alig éltek már. A hajón azonban csakhamar magukhoz tértek s a Krasszin elvitte a megmentetteket Kingsbayba s ott átszálltak az Itália anyahajójára a Citta di Milanóra, hol nagy örömmel fogadták őket. A csoport egyik tagja Zappi nagyon megvan gyötörve s a sok kintől megöszült; Marianonak pedig még a Krasszinon vágják le egyik lábát, mert eltörött és meg is fagyott, minnek következtében Kingsbayba meghalt.

Viglieri hadnagy olasz csoportját tehát megmentették az oroszok. A Krasszin maga is egy kevés javításra szorul s azért pár napig nem mehet vissza menteni, pedig még óriási feladat vár sürgős megoldásra.

Az Itáliával továszallt másik csoport sorsáról két féle feltevés van. Nobileék azt mondták, hogy az elválás után a léghajó felől füstöt láttak, miből az következtethető, hogy a léghajó felrobbant, elégett s vele együtt hét utasa is. Ez a hét ember alkotta az Alessandrini csoportot s ezeknek rádiójuk nem volt, róluk soha semmi hír nem érkezett. A repülő kutatók sem bírtak nyomukra akadni. Nagy tehát a bizalom, midőn a jégvidék alapos ismerője, a nagyhirű sarkkutató, a nagy svéd tudós, maga Amundsen vállalkozott arra, hogy ezt a csoportot felkutatja. Felszállt a Latham

„Borzalmas szerencsétlenség, melyre a legidősebb emberek sem emlékeznek, jégverés érte június 5.-én Prekmurje 23 községét. A jégverés megsemmisített majdnem minden veteményt, különösen pedig a gyönyörű kalászokat és kapás növényeket, a vihar dig gyümölcsfákat döntött ki, illetve tördelt át derékban. A jégtől károsult népnek a jövő 1929. évi aratásig nincsen sem vető, sem kenyérmagja.

Legérzékenyebben vannak sújtva: Zenkovci, Domajinci, Beznovci (novi), Beznovci (stari), Strukovci, Cankova, Gerlinci, G. Črnci, Gorica, Krajna, Krašče, Korovci, Lemerje, Predanovci, Pucconci, Pužavci, Skakovci, Topolovci és Brezovci községek.

Kisebb mértékben sújtottak: Bodonci, Vadarci, Tešanovci, Moravci, Martjanci, Nemčavci, Markišavci, Sebeborci és Gederovci községek.

Ilt az aratás és cséplés ideje. Azon községekben, hol jégverés nem pusztított, az idei évad gazdagon áldatott meg. A gazdag termésnek csak egy csekélyke részét átengedni szerencsétlenül járt szomszédoknak csak kevéske kis áldozat. Felhivom és kérem azért a községi bíró urakat, gyűjtsenek bizonyos mennyiségű búzát és rozsot részbeni segélyként a fenti szerencsétlenül jártak részére. A jégsújtotta községek kiküldöttei felkeresik falvaikat, ne találjanak üres kéze!

Adományok gyűjtését kiküldöttjeik által a községi hivatalok végzik. Adományozott gabonát

nevű repülőgépre, Bazy mehanikus és Valette rádiótávírász kíséretében, de sajnos, úgy eltűntek, hogy felőlük mindeztideig semmi hír sem jött. Amundsen sorsa tehát ismét súlyosbitja az amugy is nagy aggodalmat.

Moszkvában azonban szakkörökben még mindig táplálnak reményt, az irányban, hogy Amundsen még valhol él és talán épen együtt van az Alessandrini csoporttal s mivel el vannak látva bőségesen mindenrel, tekintettel Amundsen nagy északi-vidéki tapasztalataira még élve elő fognak kerülni.

Ennek ellenében Nilson pilóta azt állítja, hogy ő berepülte azokat a területeket, ahol csak feltételezhető Amundsenek létezése, de semmi nyoma nem akadt. Amundsen tehát már nincs meg.

A Krasszin hajóra vár tehát a nagy feladat, hogy felderítse ezt a rejtélyt. Kijavítása után ismét visszatér az örök jég országába, hogy meglelje Amundsent esetleg az Alessandrini csoport tagjait, amennyiben a majdnem minden lehetetlenség ellenére még életben volnának.

Kutató útjára a Krasszin magával viszi Zappit, aki meg fogja mutatni, hogy hol hagyták el meghalt társukat Malgreent, akinek tragikus halálát egész Svédország gyászolja.

károsultak között a községi előjáróság osztja szét. Ily formán adva van a szavatosság, hogy a segínyt csak az kaphassa, aki azt megérdemli és szüksége van rá.

Egyesek könyörödmány gyűjtését határozottan vissza kell utasítani.

Az állam, ugyszintén a vármegye kötelességüknek eleget fognak tenni, azonban mindent ők sem tehetnek, azért siessenek Önök is testvéreinknek segítségére lenni ezekben a nehéz időkben.

Nyisd ki szived, tárd ki kezed. Oszlasd el testvéred könnyeit.

LIPOVŠEK s. k.

HIREK.

— Uj lap M. Szobotában. Radics-párt és a vele egyesült Pribicsevics-féle demokrata párt „Glas naroda“ cím alatt szlovén és kevés magyar cikkel irt kicsiny alakú heti lapot bocsátott ki, melynek már két száma megjelent.

— Elhalálozás. Barátunk jó szívé felesége Mikola Ferencné, aki jóságáról és kedvességéről e vidéken közzismert volt, 24.-én reggel hirtelen elköltözött az élők sorából. Másnap szerdán igen nagy részvét mellett temették el a gornyi petrovicii sírkertben. A gyászoló család és a rokonsága fogadja ez uton legőszintébb részvétünk nyilvánítását.

— Agyonütötte a villany. E. hó 24.-én délután kiment Murcsics Feri a Csernovich-féle vendéglőbe a tekepályára babákat állítgatni, hogy néhány dinárt keressen, hogy gimnáziumi tanulmányait könnyebben végezhesse és fehérneműt vehessen magának. Tornászási kedvből belekapaszkodott a tekepálya oldalán fent, a tetőt tartó gerendába, amelyen végig halad a villanyvezetékek fémhüvelyje. A védő fémhüvely valahol érintkezett a villanyvezetékekkel, mert az is telve volt villanyossággal. Amint a gimnázista mindkét kezével a fémhüvelyhez ért, az áram azonnal görcszerűen összehúzta a szerencesetlen fiu kezét annyira, hogy úgy kellett leemelni a gerendáról. Senki sem merte a fiut megszabadítani halálos helyzetéből és midőn a pincér őt leemelte, senki sem értett az első segély nyújtáshoz, a kitűnő tanuló néhány perc múlva 16 éves korában meghalt. 26.-án délelőtt fél kilenckor volt a temetése. Fogadja a szorgalmas család és a rokonság igaz szívű részvétünket.

— A murska-sobotai gazdasági egyesület fiókjának gyűlése f. évi augusztus 5.-én vasárnap d. e. 11 órakor Murska Sobotában a FLISZÁR-féle vendéglőben tartatik.

— Radics István, mint azt megtudjuk, parlamenti sebesüléséből teljesen felgyógyult s rövidesen valamely tengeri fürdőre megy üdülni.

— Két uj hitelszövetkezet alakult meg újabban, egy Martjancon, egy pedig Brezovcin.

— Szekér levágta a lábujját. Santavec salamonci gazda, hadirokkant, lábának kisujját, melylyel a szűk hegyi uton a kévékkel megrakott szekér kereke alá került, teljesen levágta.

— Vető- és kenyérmag a jégkárosultaknak. A vármegyei választmány határozata értelmében Prekmurje jégkárosult községei 4000 kg. buza és 2000 kg. rozs vetőmagot kapnak oly feltétellel, hogy ára fejében kötelezvényt adnak, 6 % kamatot fizetnek és öt évi egyenlő részletekben törlesztik. A gabonát csak vetésre szabad felhasználni, még a kenyérgabona később lesz kiadva. Háladatos munka, csak még az árra kíváncsi a nép.

— „Vármegyei takarékpénztár, mint maribor vármegye pénztárához“ létesítését határozta el a vármegye közgyűlése, melynek fiókjait a szükséghez képest állítják fel.

— Munkásadót fizetni kötelesek mindazon ipari segédek, mánkasok és házcseledek, kiknek egy havi fizetésük a 400 Din-t meghaladja (kézspénz, ellátás és lakás). Munkaadók felelőssek őket bejelenteni és az adót megfizetni. Gazdasági cseledek és munkások ezen adó alá nem esnek.

— Erős jégeső volt Sztrukovcin, Moscsancin, Prosenjakovcin és azok vidékein. A kölest, zabot, kukoricát és a szőlőt mind elverte. Ugyanezen felhő déli széle leért Murszka Szobotára, ahol már csak mint hirtelen jelentkező, viharral kezdődő záporosó örvendeztetett meg bennünket. Ezen 23.-án este 1/2 6-kor kezdődő eső csak 2—3 ujjnyira nedvesítette át az erősen kiszáradt, repedezett, kőkemény föld kérgét és lehűtötte egy pár órára a kánikulás hőséget.

— Elégett villanyvezetőket tartó pozmákat találtak 24.-én reggel. Az egyikbe Ljutomér alatt bele futott a felhőből leesett villám, a másiknál a szigetelő csészék megrepedtek a Beltinci táján lecsapott villámtól. A vezetékben áramló villanyosság a póznán át rövid zárlatba került, a póznát felgyújtotta. Ezért volt hétfőn, 23.-án este és egész éjjel általános sötétség Murszka Szobotán.

— A Cvetics gyárban egy leány a villamossággal hevített vasalóval dolgozott. Vigyázatlanságból érintkezésbe került a vezeték szabad részével (a kapcsolóval) amitől ájultan terült el a padlón.

— Ausztria felemelte a beviteli vámot. Az új jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződést aláírták. Az ezzel kapcsolatos sérelemre majd a jövő számunkban térünk rá, itt csak azt említjük fel, hogy az osztrák iparcikkek beviteli vámját a mi államunk emelte fel, az osztrákok ezzel szemben minden gazdasági termékünk beviteli vámját emelte fel. Az új szerződés szerint, az eddig vámmentes SHS buza, rozs és zab vámját két sillingben lisztöt, vágómarha 8¹/₂—10 növénydékmarha 30, tenyészállat 50, hussertés (élő) 18, ló 75—130 (eddig 60—30), szalonna 380-ról 10 friss marhahus 12-ről 23-ra, feldolgozott hus 20-ról 45.50-re, friss sertéshúst 12-ről 30 sillingre, kolbász 20-ról 34-re illetve 94.50-re emelték, a kövér sertés vámját pedig 6 sillingről 3-ra szállították, míg a szilvát vámmentesítették. 1 silling 8 Dinár. A szerződés 1928. okt. 1.-én lép életbe, és 1931. jul. 31.-ig érvényes. Ez annyit jelent, hogy három évig ennyivel olcsóbban kell, hogy adja gazda a terményeit. Igazán meg lehetünk elégedve, különösen mikor az iparcikkek árát is majd drágábban kell megfizetni!

— Szerencsétlenség munka közben. Krancsics Károly Puconcin a gépnél etető. Hajtósij felrakása után az ott levő fűrésze ugrott meztelen lábával, mely súlyosan megsebesítette. Bevitték a m. szobotai kórházba.

— Tűzoltó temelés. Domanjsovcin az önk. tűzoltó testület július hó 21.-én eltemette Zsupánek Lajos tűzoltó egyesületi tagot, aki 10 éven át odaadó szorgalommal teljesített szolgálatot. 27 éves korában elszólitották bajtársai a családjától. Felejthetetlen Lajosunknak fényes temetése volt, dacára a szoros aratási munka időnek 65 ruhás bajtárs 4 gyászlobogóval a szomszédos Gerőház, Jánosfa, Szerdahely, Karpornak, Tótkeresztur és Sál községek kísérték ki utolsó útjára, a temetőbe. A sir fölött a kerületi titkár mondott bucsu beszédet, szláv nyelven csendes pihenést kívánt új otthonában. A testületi tagok pedig tartásuk meg a távozó bajtársnak emlékét örökre szívükbe. (Sokan nem értettek szlávul, de a látásból kivették, hogy a bajtársi emlék tiszteletben tartandó.

— Kettős öngyilkosság villamos árammal. Leschnicban egy szerelmes pár, — annak dacára, hogy szerelmükben senki sem zavarta őket, — öngyilkos lett. A komló ültetvényről levettek egy hosszú drótot, melyet a leány derekára s a legény az ő saját balkarjára csavart. A drót másik végére követ erősítették, azután a drótot átdobták a villamos vezetéken. A hatás rettenő volt: a legény balkarját az áram teljesen leégette és letépte; a leány derekát és belső részeit teljesen elégette. Mindketten azonnal meghaltak.

— Ujságíró palota épül Zagrebben a Wilson téren hatmillió dinár költséggel. A palota három emeletes lesz.

— A német Oceánrepülőök Budapestre érkeztek Európa nevű repülőgéppükön. A mátyásföldi repülőtéren ünnepélyes fogadtatásban volt részük s az Aeró klub vezetői fogadták őket. Köhl kapitány és Hünefeld báró tiszteletére a Gellért szállóban bankett volt.

— Hajókatasztrófát okozott egy a háboru alatt Nantes mellett elsüllyedt japán gőzösnek — a Jitsu Marunak kiemeléssel járó munkálat. Ugyanis, hogy a hajó kiemelése könnyebb legyen, annak a részét fel akarták robbantani. Azonban az egész hajó felrobbant s felrobbantotta a felette dolgozó francia hajót is összes embereivel együtt. A hajó a levegőbe repült s azután elsüllyedt. A legénységet egy hajó megmentette, öten súlyosan megsebesültek. A japán hajón volt még sok muníció, mely száraz maradt s most az is felrobbant.

— Obregon tábornok, mexikói elnök gyilkosa halála előtt bevallotta, hogy vallási fanatizmusból gyilkolta meg az elnököt. Az elnököt nagy díszrel temették el birtokán.

— Az idej hőség igen sok kárt okoz emberéletben, mint anyagiakban. A hírek sok és nagy erdőtüzről számolnak be, melyek Boszniában, az alami erdőkben okoznak nagy károkat. Sok kár esett a még lábon állott buza és rozs táblákon, melyek a legtöbb helyen a vasut szikráitól, vagy a kidobott tüzes salaktól gyuladtak meg. A nagy hőségben az emberek óriási tömegekben keresték fel a fürdő helyeket s a fürdés szokatlan nagy számu áldozatokat követelt. Budapestben, Bécsben, Zagrebben volt olyan nap, hogy tiznél többen fultak a vízbe. Zagrebben a városi hatóság rendeletet adott ki, hogy azokat, akiket úgy mentenek ki a vízből, mert saját vigyázatlanságuk folytán jutottak bajba, még nyolc napl elzárással meg is büntetik. (Észszerű rendelet Szerk.) Azonkívül a hőség még az állatokat is súlyosan gyötri. A házi állatok, az igavonók különösen sokat szenvednek, s nem egy hull el előzetes betegség nélkül a nagy melegtől.

Szerkesztő üzenete.

H. L. D. urnak, hogy az 1928. jul. 15.-én kelt számában a második oldalon a negyedik rovat, második cikkét tessék elolvasni. Tehát ne tessék semmire se gondolni, hanem elismerni, hogy felületesen tetszett olvasni a lapot.

Azokkal a szavakkal »Árlejtés a domanjsovicii egyházközség új leköszlak építésére árlejtést hirdet, stb« a hírek között nem, de sehol sem közzölhető díjtalanul, mert meglátszik, hogy nem a szerkesztő, hanem Őa ismerteti a közleményt, akkor pedig az illetéket és díjat meg kell fizetni.

Tessék rendesen hirdetni. Nem kerül sokba a hirdetés. Vagyunk szolgáltatásra továbbra is.

A kért szívességet pontosan véggezte.

Prekmurje katasztrófája a maribori tartományi gyűlésen.

A folyó hó 21.-én megtartott tartománygyűlésen Dr. Veble előadó betérjettette sürgős javaslatát a junius ötödiki katasztrófális jégveréstől sújtott huszonhárom község súlyos gazdasági helyzetéről.

A beérkezett adatok szerint a jégverés okozta kár huszonöt millió dinár, melyet a lakosság-nak részint megélhetés címén részint pedig a szükséges vetőmag formájában kell pótolni. Szükség van a beszerzett adatok szerint negyven vagon buzára és 20 vagon rozsrá, aminek fedezetére kétféle millió dinár szükséges.

Mivel a lakosság egy nagy része mindenféle élelmiszer nélkül van, kénytelen kölcsönt felvenni. Tekintettel arra, hogy ma Prekmurjában 18—20%-os kamatozás mellett lehet csak pénzhez jutni, javaslat tételik az iránt, hogy a lakosság 6%-os kölcsönhöz juthasson, amit öt év alatt törleszténe le, a kamat különbözetet pedig a törvényhatóság fedezné, hogy így a lakosság megélhetési viszonyai megkönnyítenek. Az előadó javaslata egyhangulag elfogadtatott.

TORMA.

„Hallja, Grün! Én nem alszok magával többet egy szobában! Az ember egyebet sem hall egész éjszakán át, mint a maga hortyogását!

„Na! Ez nem rossz! És mit akar maga én tőlem hallani azért a pénzért még mást is, mikor én alszok?”

Nagyon egyszerű

„Feltettem magamban, hogy mi-helyt tizenhétéves lesz a lányom, azonnal eljegyz magát valakivel.”

„Háttha épen mégsem sikerül?”

„Az igen egyszerű. Akkor tovább marad tizenhét éves.”

Mi lett az olaszokból?

„Apuka! Ugy-e, azokból az olaszokból, akiket a jegesmedvék megették, most medvecukor lett?”

Nem lát vele.

„Nagymama! Én a maga ókulájával nem látok!”

„Nem csudálom, kis lányom; — sokat volt ám már az használva!”

A hirtelen meggazdagodott

dáma nagyon válogatós a nyaralóhelyekben.

Végre az orvost kérdezi meg, hogy ajánlana neki egy jó, alkalmas és finom helyet nyaralásra.

„Méltóztassék kérem talán Svájcba menni, ott remek helyek vannak!”

„Juj, mit gondol? Ki nem állhatom a sajt szagot!”

A papucs hős.

Férj: „Édesem, kérlek, elmegyünk ma a hangversenyre?”

Feleség: „Micsoda — elmegyünk — fiam? Maga legfeljebb csak velem jön!”

Szereti az anyósát.

„Mondja csak Barátom, szereti maga az anyósát?”

„Oh, igen! Ugy mint a malac pecsenyét!”

„Nos, hogyan értsem?”

„Hát hidegen!”

KÖZGAZDASÁG.

Mire jó a közönséges bab száraz hüvelye? Kaufmann német orvos a wiesbadeni belgyógyászati kongresszuson bejelentette, hogy a közönséges bab száraz hüvelyből készített tea alkalmas a vér cukor tartalmának csökkentésére. A müncheni gyógyszerintézet orvosai kísérleteznek a babteával s az elért eredményekről a következőleg számolnak be. Kísérleti nyulaknál az új szer legalább hat óra tartamára lekötötte a vércukrot, tehát insulin szerű hatása van, vagyis mint az eddig használt gyógyszernek. Minden esetre tehát a bab teának lesz jövője, mert hiszen könnyebb esetekben szép eredményt lehet vele elérni. Ez pedig nem drága gyógyszer.

Új tíz dináros bankjegyek jöttek forgalomba e hó huszonötödikén. Az új bankjegyek akkorák, mint az 1917.-ben kibocsátott öt dinárosok voltak. A bankjegyeket a francia nemzeti bank bocsátotta ki. Hamisításuk alig lehetséges, mert egészen különleges finom papíron vannak készítve. Színük narancs utánszín. Ez lesz az utolsó külföldi pénzkészítés, mert ezután majd a Narodna Banka fogja a pénzeket előállítani Topcsiderben.

Reklamozásra Amerikában évente háromszázhatvan millió dollárt költenek. Az automobil gyártási költségek egy százaléka, a cigarettáinak öt százaléka és a szépítő szerek gyártási költségének tíz százaléka megy reklámra. Igaz, hogy itt az újságok milliós példányszámokban jelennek meg és így a költség megtérül. Ezt az amerika igen jól tudja s azért a reklamozási költséget nem kiméli.

A só árusítási új rendelet. Az Uprava monopol a só árusítására vonatkozólag junius huszonnegyedikén a következő rendeletet adta ki: a kősó ára kilogrammonként 2.50; darált só 2.75 dinár, amely árért tartoznak a kis kereskedők sót árusítani s amelyből 25 para províziót kapnak. Minden kereskedő, aki a só árusításával foglalkozni akar, köteles sóárusítási engedélyt, sókönyvecskét váltani, melyet az iparigazolvány bemutatása ellenében minden fűszerkereskedőnek megadnak. Az iparigazolvánnyal és öt dináros bélyeggel a finanszijszka kontrollnál kell megjelenni, ahol a kérvényt

kiállítják és ennek alapján az engedélyt megadják s az árusító könyvecskét kiadják. — Az engedély megszerzéséhez a fentiekben kívül adóbizonylatot és a pénzügyigazgatóság által kiállított bizonyítványt és fel kell mutatni, amely azt igazolja, hogy a kérvényező nem volt elítélve egyedárusági cikkek csempészése miatt, továbbá, a cégbejegyzési okmány egy hiteles másolata is melléklendő.

Az új magyar-osztrák kereskedelmi szerződés Jugoszláviára nézve káros, mert az osztrák piacot más államok elől elzárja azon magas vámtételekkel, melyek a gabona és lisztvám tarifákban meglelték állapotban.

Öt millió metermáza buza. A Vajdaságban már javában folyik a cséplés. A buza holdanként az idén 18—20 mm. termést ad. A más évi termések átlagos mennyisége 14 mm. körül szokott lenni. A buza ugy mennyiség mint minőség tekintetében föltűnül az átlagot, szóval elsőrangú. Jó esztendőben a bácskai buza 70 kilogrammos szokott lenni, míg az idén 80 kilós. A kitűnő termés mellett nagy export lehetőségre van kilátás s míg tavaly egy millió mm. volt a kivitel, az idén öt millió mm-árára van kilátás.

Kenyérből készült hűsítő ital. Mit igyunk a kánikulai melegben? A mai meleg időjárásban az embereknek nem csekély gondot okoz, hogy mivel hűsítsék magukat s mivel oltsák szomjúságukat? Az egyik hideg pezsgőt akar, a másik beéri a jó hús sörrel, van akinek elég egy pár jó hideg spriccer. A másik hideg kávét, hideg teát, szörpöt, limonádét, mi egymást ajánl! Ez mind jó. A fő az, hogy tartsunk mértéket az irásban is. Nem úgy értjük, hogy a litereket kell számon tartani, hanem hogy igen sok hűsítő italt fogyasztani szintén nem okos dolog. Van egy kevésbé ismert igen jó ital, mely kitűnő hűsítő szolgálatot tesz; ez a — kenyértea. — Készítési módja igen egyszerű. Porró vízbe száraz kenyeret — kenyér darabot teszünk, cukorral megédesítjük, s azután leöntjük. Jégszekrényben vagy jeges vízbe téve lehűtjük. A sok ebből is megárt, pedig alkoholmentes ital.

Terjessze és olvassa a

„MURAVIDEK“-et

Matične knjige

za občine se dobijo pri

IZIDOR HAHN

trgovina z papirjem

v MURSKI SOBOTI.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA, július 27.			
100 kg.	Buza	Din.	320—
»	Rozs	»	310—
»	Zab	»	300—
»	Kukorica	»	325—
»	Köles	»	300—
»	Hajdina	»	275—
»	Széna	»	50—65
»	Bab cseres.	»	450—500
»	vegyes bab	»	350—
»	Krumpli	»	150—200
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA július 27.				
1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	9.50	10.—
Üsző	6.—	7.—	8.50	9.—
Tebén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	12.50	13.50
Sertés	—	—	15.50	17.—
Zsir I-a	—	—	22.—	26.—
Vaj	—	—	—	35—45
Szalonna	—	—	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1.—

Pénz.

1	Dollár	=	Din.	56.70
1	Pengő Budapest	=	»	10.—
1	Schil. Bécs	=	»	7.99
1	Kor. Praga	=	»	1.67
1	Lira	=	»	2.46
Zürichben 100 Din				= 9.135 sfrk.

Vsakovrstne sirove
in svinjske kože
kupuje
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.

REMENJE ZA MAŠINE

REMENJE ZA MAŠINE

ma na zalogi remenje za mašine
vsake mere, cd najboljše fabrike
remenja po originalni fabrički
cenaj

Štefan Holzman

trgovina z ledrom
v MURSKI SOBOTI
Lendavska cesta 57.